

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, petek 26. novembra 1937

Cena posamezni številki din 1.50

Nova bremena

V začetku decembra se sestane tarifni odbor, ki naj odobri novo zvišanje železniških tarif. To zvišanje bi dalo državnim blagajni okoli četrtilijarde din novih dohodkov. K tem dohodkom bodo seveda v večji meri prispevali kraji, kjer je železniški promet intenziven, kakor pa kraji, kjer je promet le majhen. Ker je v Sloveniji promet velik, bo seveda tudi delež Slovenije pri tem povišku tarif nadpovprečen.

V zadnji številki smo objavili, da je bil zopet povišan carinski ažio, in sicer od 12 na 13 papirnatih din za en zlat dinar. To povišanje naj bi dalo državnim blagajni okoli 90 milijonov. Najbrže bo pa dalo več, ker uvoz narašča. Če pa upoštevamo, da še ni dve leti, kar je bil ažio že povišan, je sedanje povišanje tem bolj občutno, saj znaša skupno že 18%. Tudi od tega poviška bodo neagrarni kraji prizadeti v znatno večji meri ko agrarni in tako bo tudi tu Slovenija plačevala sorazmerno več ko pokrajine, za katere edino velja, da je nastalo gospodarsko zboljšanje.

O tem zboljšanju se je tudi pri nas silno mnogo govorilo in tendenca tega uradnega zagotavljanja o zboljšanju gospodarskih razmer je bila, da se psihološko pripravi povečanje državnega proračuna. Žal pa se ta misel ni dosledno izvedla do kraja. Kajti nesporno je, da morejo govoriti o zboljšanju gospodarskega položaja le žitorodne in agrarne pokrajine. Te so od poviška cen ogromno pridobile. Te bi se zato tudi logično morale bolj pritegniti h kritji državnih potreb. Baš to pa se ni zgodilo, kakor smo pri obeh uvodnih primerih dokazali.

Pri tem pa je treba opozoriti še na drugo težko dejstvo. Tudi po trikratnem znižanju cen žita so še vedno cene, ki jih plačuje Prizad, znatno nad svetovno pariteto. Posledica tega je, da plačujejo žito in moko dražje kakor bi bilo treba ne le tuji kraji, kamor izvažajo Prizad žito, temveč tudi vse pokrajine v državi, ki so agrarno pasivne. Te pokrajine morajo znatno prispevati k zboljšanju gospodarskega stanja v drugih pokrajinah in med temi pokrajinami, ki tudi in le plačujejo, je Slovenija zopet na prvem mestu. A tudi ta večji prispevek Slovenije se ni upošteval, pa čeprav gre tudi ta prispevek v desetine milijonov.

Slovenija je bila letos obdarjena tudi z zvišanjem prispevkov za socialno zavarovanje. Res je, da so bile deležne tega zvišanja tudi druge pokrajine. Toda še bolj je res, da plačuje Slovenija sorazmerno za socialno zavarovanje največ, da je v fondih, ki nastajajo iz tega zavarovanja slovenskega denarja največ, da pa Slovenija iz teh fondov dobiva najmanj, kakor smo dokazali v prejšnjih številkah. Samo pri novem investicijskem programu SUZORja bo Slovenija prikrajšana za skoraj 26 milijonov din.

Dobave - licitacije

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 30. novembra ponudbe za dobavo raznih čopičev, svinčnega belila, kabela, vrvic, orodnega jekla ter žice; do 2. decembra za dobavo paste za čiščenje, glicerina, etra in alkohola, konopnene jadrine in sukanca, kositra, lesnega oglja, kavčuka, papirja i. dr.; do 7. decembra za dobavo jekla, jeklene in bakrene

pločevine ter žice, broskih sesalk, lepila za les, stenja za petrolej, salmijaka, smirka i. dr., hrastovih gred ter za dobavo elektr. ventilatorja.

Stab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 30. novembra ponudbe za dobavo raznega elektrotehničnega materiala; do

9. decembra za dobavo 100 ton olja za gorivo.

LICITACIJE:

Dne 29. novembra bo v Dravski delavnici v Ljubljani licitacija za nabavo jesenovih in bukovih gred, desk za čolne ter brezovih stebel. Dne 29. novembra se bo sklepala

v pisarni Tehniške komisije št. 1 na Vrhnikih pismena pogodba za dobavo 500 m³ jamskega lesa in 300 m³ desk, 30. novembra pa bo licitacija za popravilo in adaptacijo zidane zgradbe. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Proračunska seja Zbornice za TOI

Proračun v višini 3.772.500 din soglasno sprejet

Malo pred deseto uro dopoldne je otvoril plenarno sejo Zbornice za TOI predsednik Ivan Jelačin ter pozdravil zastopnika banke uprave načelnika dr. Rateja. Konstatiral je sklepčnost ter ugo-

tovil, da je na podlagi prezenčne liste navzočih 57 zborn. svetnikov. Opravičila sta svojo odsotnost zb. svet. Vidmar in Ivan Avsenek. Prešel je takoj na dnevni red ter podal naslednja

nistrstvo od predlaganih oseb izbralo v Ljubljani 18, v Mariboru 3, v Celju 3 in Novem mestu 6 častnih sodnikov.

Zbornična uradnica Slava Kunčeva se je omožila in se je zato avtomatično prenehala njeno službeno razmerje v zbornici. Razrešena sta bila zaradi visoke starosti hon. uradnik Filipan in Janko Košir ter se jima je priznala mesečna podpora oz. odpravnina.

Koncem letu 1937. poteče funkcija člana članom reklamacijskih in davčnih odborov. Zbornica je naprosila gg. zbornične svetnike, da stavijo predloge za novo imenovanje reklamacijskih odborov in davčnih odborov obrtne stroke. Ravnotako je pozvala združenja po zakonu o obrtih, da ji predlagajo osebe za imenovanje davčnih odborov trgovske, gostinske in industrijske stroke. Žal pa je zbornica prejela do sedaj šele del predlogov in zato na današnji seji ni mogla še postaviti dokončnih predlogov za imenovanje članov za vse panoge.

Dne 23. oktobra 1937 je umrl zbornični uradni sluga Martin Musar. Zbornica je njegovi vdovi nakazala prejemke, ki ji grede po pokojniškem pravilniku.

Predsedstvo je načelno sklenilo, da sežida na zborničnem dvorišču dvorano za tečaje. Dokončno pa bo o tem sklepal še finančni odbor. Naznanila predsedstva so bila nato soglasno sprejeta.

predsedstvena naznanila:

Zbornica je dne 29. maja otvorila uradne dneve v Pluju, ki bodo enkrat na mesec v pisarni tamkajšnjega združenja trgovcev.

Dne 5. junija 1937 je ob priliki otvoritve velesejama obiskal zbornico minister za trgovino in industrijo dr. M. Vrbanič in sprejel zbornično predsedništvo. G. ministru je bila izročena spomenica o važnejših perečih vprašanjih s prošnjo, da jim posveti svojo pažnjo.

Na predsedstveni seji dne 29. junija 1937 je zbornično predsedništvo odobrilo sklep industrijskega odseka, da zbornica pristopi kot član k Centrali industrijskih korporacij.

Na podlagi pooblastila plenarne seje z dne 20. aprila 1937 je zbornica kupila od firme L. Knez v Ljubljani nepremičnine vl. št. 196 Karlovske predmestje in vl. št. 54 Kapucinsko predmestje za znesek din 503.941.—.

Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo izpremembo poslovnika za zbornično razsodišče. Ministrstvo trgovine in industrije ni odobrilo izpremembe zborničnega statuta, da se ustanovi mesto četrtega zbor. podpredsednika.

Na poziv uprave za zaščito industrijske svojine v Beogradu je predlagalo zbornično predsedništvo naslednje gospode v začasno upravo tega zavoda, in sicer za:

kemično stroko: Anton Krejči, gen. direktor, Ruše; dr. A. Kanisky, Ljubljana;

papirno stroko: Karel Čeč, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; Fran Bonač, industrialec itd. v Ljubljani; dr. Ciril Pavlin, gen. direktor v Ljubljani; železno stroko: dr. Maks Oberšnel, KID, Jesenice; Ferdo Pinter, veletrgovec, Maribor;

lesno stroko: dr. Ernest Rekar, industrialec Jesenice; Franc Heinrichar, industrialec; Ernest Hieng, trgovec;

kožarsko stroko: Josip Lavrič, trgovec z usnjem; Ivan Avsenek, industrialec;

oljno industrijo: Franc Medić, industrialec; Jakob Hrovat, industrialec;

stavbeno stroko: Ivan Ogrin, stavbenik; ing. Milko Pirkmajer, Karol Kavka, tes. mojster in stavbenik, vsi v Ljubljani;

milarno: ing. Oskar Dračar, industrialec, Maribor;

pohištveno stroko: Anton Rojina, industrialec; Viktor Naglas, industrialec, oba v Ljubljani;

tekstilije: Franjo Sirc, industrialec, Kranj; dr. Viljem Elbert,

ravnatelj, Trzič; Fran Ksaver Souvan, trgovec, Ljubljana;

kavine surogate: Val. Verhuneč, »Adrija«;

živilsko stroko: Anton Verbič, trgovec; Ciril Majcen, restavratorec; Albin Smrkolj, veletrgovec; Franc Slamič, velemesarija; Anton Znidaršič, »Pekatec«, vsi v Ljubljani;

strojno stroko: ing. I. Kos (Stroj. tov. in liv.), Ljubljana.

Na prošnjo Zveze za tujski promet v Sloveniji je imenovala zbornica v njen odbor kot svojega zastopnika dr. Jureta Koceta.

Gospod ban je odobril za ključne račune zbornice za l. 1936 z dohodki v znesku . . . . . din 4.319.820'92 ter izdatki v znesku . . . . . „ 4.258.237'48 torej s presežkom din 61.583'44

Sočasno je g. ban odobril tudi računsko zaključke vseh ostalih fondov.

Ministrstvu pravde je predložila zbornica po zaslišanju interesiranih združenj kandidate za imenovanje za častne sodnike ter je mi-

Zbornični proračun

O zborničnem proračunu je poročal preds. Ivan Jelačin, ki je med drugim izjavil:

Priprave za sestavo zborničnega proračuna so se začele že spomladi. Ugotoviti moram, da sem v smislu lanskoletnih razprav, kritike, želj in predlogov dal zborničnemu uradu nalog, da se vsi predlogi zborničnih svetnikov pri sestavi novega zborničnega proračuna upoštevajo. Ta pripravljalna dela so trajala več mesecev in je bil osnutek zborničnega proračuna v celoti trikrat iz temelja predelan. Sedanjí načrt je usvojil finančni odbor na svoji seji dne 9. novembra. Sestavljen je v smislu zahtev industrijskega odseka ter gre za tem, da ustvari v finančnem gospodarstvu zbornice jasno situacijo. Proračun izdatkov je deljen na dve glavni skupini, od katerih obsega prva skupne zbornične potrebščine, med katere spadajo izdatki za zbornični svet, za zbornične odbore ter za vzdrževanje zborničnega urada in zborničnih naprav, drugi pa posebne potrebščine posameznih zborničnih odsekov, in sicer ločeno za vsak odsek posebe.

Skupna potrebščina zborničnega sveta in urada znaša 2.383.884 din rednih in 200 tisoč din izrednih izdatkov. Poseb-

ne potrebščine odsekov pa znašajo 1.177.174 din, od katerih pripada polovica ali točno 580.174 din na potrebščine obrtne stroke. Na tej podlagi znaša celoten proračun izdatkov za prihodnje leto 3.761.058 din ter je napram lanskem za 475.897 din ali za nad 14% večji. Povečanje zborničnega proračuna je nastalo vseskozi iz stvarnih potreb in se porazdeljuje skoro enakomerno na vse oddelke in poglavja zborničnega proračuna. Od skupnega povečanja odpade na:

osebne stroške	64.723'—
dotacije zakladov	125.000'—
službo zbor. dolgov	110.000'—
potrebe industrijskega odseka	37.750'—
potrebe trgovskega odseka	32.000'—
potrebe gostinskega odseka	3.750'—
potrebe obrtne stroke	118.174'—

Edino pri pisarniških potrebščinah se je z redukcijo kreditov za pisarniški inventar in za vzdrževanje zborničnih zgradb posrečilo potreščino zmanjšati za 15.500 din. Nastale izpremembe v proračunu izdatkov sem imel čast podrobno obrazložiti v sejah odsekov in finančnega odbora, ki je v stvarni oceni nastalih potrebščin tudi v

predlagani višini sprejet in odobren. Ker je bil proračun ponovno obravnavan v odsekovih sejah, smatram, da mi ni treba v današnji seji ponavljati vseh podrobnosti. Poročam le, da je finančni odbor sklenil, da razpolagajo s specialnimi krediti odseki samostojno in direktno v okviru proračunskih namenov, za katere so odobreni.

Potrebščine posameznih odsekov so se povečale v tekočem proračunu za naslednje zneske:

industrijski odsek din	37.750'—
trgovski odsek	32.000'—
gostinski odsek	3.750'—
obrti odsek	118.174'—
skupno torej din	191.674'—

Povečanje zborničnega proračuna se v sedanji konjunkturi ne more označiti kot pretirano ali nedopustno. Tako država ko banovine in občine so svoje proračune že znatno povečale. Naša zbornica je bila v tem oziru mnogo bolj umerjena ter je to storila šele pri sedanjem proračunu. Razume se, da pri tako znatnem povečanju plafona zborničnega proračuna, ki znaša polnih 14%, ni bilo mogoče govoriti o znižanju zbornične dolžade, marveč smo morali biti zadovoljni, da moremo sestaviti realen proračun, ki se bo dal v polnem obsegu realizirati v okviru sedanjih 8% ne zbornične doklade in brez povišanja zborničnih taks.

Na drugi strani pa je moralo zbornično predsedništvo upoštevati posledice, ki so nastale za zbornične dohodke zaradi nove odredbe finančnega zakona za leto 1937/38., in sicer predvsem v kolikor se našajo na razširitev pavšaliranja pridobnine za male obrtnike, kakor tudi na razširitev minimalnega davka ter znižanje odmernih podlag za samoupravne doklade. Finančni zakon je namreč na eni strani razširil krog obrtnikov, ki spadajo pod pavšaliranje, znižal kvoto pavšala, pri tem pa določil, da tvori samo 60% pavšala podlago za samoupravne doklade, torej tudi za zbornično doklado.

Pri minimalnem družbenem davku pa je šel finančni zakon že preje še dalje ter je določil, da se vzame kot odmerna podlaga samo 50% predpisanega minimalnega davka, obenem pa se je letos razširil krog družbenih podjetij, ki bodo plačevala minimalni davek. V tej situaciji je bilo zbornično predsedništvo primorano skrbeti za to, da bi se zagotovili zbornici vsaj minimalni prispevki vseh interesentov v sorazmerju z obdačenci po oceni.

Zbornično predsedstvo je bilo v znatni nepriliki, da najde pokritje za povečane izdatke pri 8% ni zbornični dokladi in se je moralo zato poslužiti skrajnega navora, da se proračun uravnoteži. Pod predpostavko, da bodo z ozirom na boljše zaposlitev večine gospodarskih strok davčni predpisi v letu 1938. nekoliko večji, smo predvideli donos doklade z 287.000 din več, kakor je bilo to v lanskoletnem proračunu. Nadalje pa smo predvideli donos doklade predhodnih let s 50.000 din više kot lani.

Donos zborničnih taks smo po proračunu povečali za 235.000 din, katere upamo predvidoma doseči in ki odgovarjajo povprečnim učinkovitim donosa zadnjih let.

Pripomniti moram, da je preliminarno pokritje sodeč po odmernih podlagah, ki so nam jih javile davčne uprave in po letošnjem dotoku doklade, do skrajnosti napeto, posebno pa kar se tiče odplačila

zaostalih doklad predhodnih let v znesku četrt milijona dinarjev ter bo treba proračun v prihodnjem letu izvajati v okviru dejanskega donosa taks in pritoka doklad.

Sestava letošnjega proračuna

je bila zelo težavna, ker so se predlogi in zahteve odsekov križali in nasprotovali. Dočim je industrijski odsek zahteval, naj bi se zbornična doklada vsaj za 1% znižala, da bi tako zbornica dala s svojim sklepom dober vtis samoupravam in javnim finančam, pa je obrtni odsek zahteval, da se krediti za obrtništvo povečajo, ker se mora na polju pospeševanja obrti razviti večja živahnost. Moja želja in interes je bil, da spravim ta divergentna stališča v sklad.

Po ponovnih razpravah v industrijskem odseku in zborničnem predsedništvu se je končno v finančnem odboru posrečila kompromisna rešitev, da je bil proračun potem soglasno sprejet.

Po tem soglasnem sklepu glasujeta industrijski in trgovski odsek za proračun v predloženi obliki s pridržkom, da morajo pri bodočem

proračunu interese gostinskega in obrtnega stanu prispevati k skupnim izdatkom vsaj vsak po 5%.

Za kritje proračuna mi je čast predlagati:

zbornične doklade.

Da se doseže proračunsko pokritje, se pobira v l. 1938:

1. 8% doklada od osnovnega davka pridobnine in družbenega davka izvzemši spodaj navedene primere, v katerih se plačujejo v smislu zakona o pobiranju zborničnih doklad minimalni prispevki po naslednji lestvici:

I.

Davkoplačevalci, ki plačujejo pridobnino pavšalno, so dolžni plačati zbornici letni prispevek, ki znaša:

če delajo sami din 10,
če delajo z 1 pomočnikom din 15,
če delajo z 2 pomočnikoma din 20.

II.

Osebe, zavezane plačevanju doklade za zbornico (razen pavšaliranih malih obrtnikov), ki plačajo samo toliko pridobnine, da bi zna-

šala 8% na zbornična doklada manj nego 20 din, plačajo zbornici namesto doklade letni minimalni prispevek din 20.—.

2. 8% doklada na 50% minimalnega družbenega davka po 2. odstavku čl. 86 zakona o neposrednih davkih s spodaj navedenim dopolnilom v smislu odredb § 8. zakona o pobiranju zborničnih doklad z dne 11. julija 1930, Služb. Nov. br. 155, s prispevkom po sledeči lestvici:

Podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, plačajo v primeru, da se jim odobri minimalni davek, poleg doklad še letni prispevek, ki znaša pri družbenem kapitalu do 5,000,000 din 0'1% od tega kapitala, pri kapitalu od 5,000,000 din do 25,000,000 din 0'2% od 25,000,000 do 50,000,000 din 0'3% od 50,000,000 do 100,000,000 din 0'4% od 100,000,000 do 200,000,000 din 0'5%, s tem, da prispevek ne sme znašati več kakor 50,000 din.

Te prispevke odmerjajo in pobirajo na podlagi § 7. zakona o odmerjanju in pobiranju doklad za zbornice državna davčna oblastva.

dejansko tudi za zbornico ne bodo plačevali večjih prispevkov. Na drugi strani pa je treba tudi upoštevati, da je bilo obrtnikom z odpravo okrožnih odborov prihranjenih 270.000 din. Da pa se bodo vendarle opravljali potrebni posli v Mariboru, Celju in Novem mestu, bo dala potrebne kredite zbornica.

Glede višjih taks je treba omeniti, da plačujejo te oni, ki se niso obrtniki. Nato pojasnjuje afero zaradi Združenja brivcev in frizerjev ter naglašja, da je bila rešena pravilno.

Končno predlaga, da bi se izvolil v smislu skiepa obrtnega odseka medodsekovni odbor, ki bi s sodelovanjem zborničnega predsedstva izdelal predlog pa spremembo zborničnih pravil in poslovni-ka, da bi se avtonomija obrtnega odseka povečala. Čeprav se ta predlog ni predložil v predpisanem roku, naj se vseeno o njem razpravlja.

Zb. svet. Igljč graja, da je bila baš sedaj povišana doklada za obrtnike. Znano je vendar, da so obrtniki, zlasti podeželski, v zelo težkem stanju.

Zb. svet. Šimenc pravi, da je baš s tem dokazano, da smo dobro delali, ker bodo glasovali za proračun tudi oni, ki ga kritizirajo. Nikakor pa se ne strinja s tem, da se tu pred plenom razpravljajo stvari, ki se drugih odsekov ne tičejo. Svoje perilo perimo doma. Če smo včeraj zborovali 10 ur, bomo pa zborovali še delj, da rešimo sami vsa vprašanja, ki se tičejo edino nas.

Predsednik Jelačin naznanja, da bo dal predlog zb. svet. Kavke oz. obrtnega odseka, kljub temu, da ni bil predložen v predpisanem roku, kasneje v razpravo. V zvezi s proračunom pa se o tem predlogu ne more sklepati. Omenja, da se tiče predlog vseh odsekov in da zahteva velike finančne spremembe in da zato ni mogoče o predlogu tako sklepati. Čeprav ni bil predložen predlog v predpisanem roku, ga bo dal v razpravo, da dokaže svojo popolno lojalnost.

Nato je bil proračun s 55 glasovi proti enemu (zb. svet. Klobučar) sprejet.

Sklenjeno je nato bilo zvišanje taks za obrtni odsek.

Nato so sledili

Samostoini predlogi

in steer so vložili te zbornični svetniki:

Ivan Rojnik: Predlog glede uredbe o samoupravnih hranilnicah.

Josip Šerec: Predlog glede olajšav za hotelsko industrijo.

Jože Hrastelj: Predlog glede izplačila avstro-ogrskih predvojnih in deželnih posojil.

Josip Windischer: Predlog glede uvedbe usposobljenostnih izpitov za gostinske obrate.

Albin Smrkolj: Predlog glede kazni za nepravilno kolkovanje računov.

Miro Peterlin: Predlog glede podaljšanja roka ugodnosti po t. 15. § 11. potniške tarife.

Milko Senčar: Predlog glede razdelitve dohodkov iz donosa skupnega davka.

Karol Kavka: Predlog glede izpopolnitve obrtnega nadaljevalnega šolstva.

Ferdo Pinter: Predlog glede vozarinske takse.

Ferdo Pinter: Predlog glede obrestovanja dobroimetij na čerkovnih računih oziroma znižanja pristojbin, katere pobira Poštna hranilnica za svoje poslovanje.

Franc Berlić: Predlog za izpremembo čl. 5. uredbe o pomožnem osebju v gostinskih obratih.

Fran Bureš: Predlog glede preureditve delovnega časa v pekarnah.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Po kratki tajni seji je predsednik Jelačin zaključil plenarno sejo.

Vioska aktivnost naše trgovinske bilance

Po uradnih podatkih smo v prvih desetih mesecih letošnjega leta izvozili blaga za 5.110,5 milijona din, dočim smo v vsem lanskem letu izvozili samo za 4.376 milijonov din. Samo v desetih mesecih je bil torej naš izvoz za 734 milijonov din večji kot lani vse leto.

Naš uvoz je znašal 4.265 milijonov din, vse lansko leto pa je znašal 4.077 milijonov din in je bil torej letos uvoz večji za 188 milijonov din.

Naša trgovinska bilanca je bila v prvih desetih mesecih letos aktivna za 845 milijonov din, dočim je bila lani v istem času aktivna samo za 19,8 milijona din. V odstotkih je letos naš izvoz večji od uvoza za 19,77%, dočim je bil lani samo za 0,06%.

V oktobru smo izvozili blaga za 558 milijonov din, lani pa samo za 468 milijonov din. Naš uvoz je znašal v oktobru 482 milijonov din, lani pa 345 milijonov din. Kljub silnemu povišanju uvoza je bil izvoz še vedno mnogo večji.

Zunanja trgovina

Povišanje carinskega azia od 12 na 13% pomeni povečanje obremenitve uvoza za 90 milijonov din. Ker pa je letos uvoz zelo narasel, bo najbrže imela država od povišanja azia še večje dohodke.

Izvoz poljev iz Medjmurja in Prekmurja v Francijo je letos popolnoma izostal, ker se je lani pošljalo v tujino slabo blago. Tako brezvestni ljudje uničujejo naš izvoz.

Po uradnih podatkih znaša letošnja proizvodnja sladkorja na Bolgarskem 2500 ton ali za 300 ton več kakor potroši Bolgarska sladkorja.

Davek na bencin je povišala italijanska vlada od 220 na 320 lir za 100 kg ter se bo zato podražil v Italiji bencin od 269 na 332 lire za liter.

Vesti o ustavitvi proizvodnje lanitola v Italiji se demantirajo.

Italija uvaža nafto iz sovjetske Rusije v vedno večjih množinah. Tako je v prvih šestih mesecih letos uvozila 51 milijonov kg nafte, dočim je v vsem lanskem letu uvozila samo 36 milijonov kg nafte.

Argentina je odpravila pred kratkim izdano prepoved izvoza pšenice.

Proračunska debata

Debato o proračunu je otvoril zb. svet. Josip Rebek.

Uvodoma je poudarjal, da se gospodarske razmere v Sloveniji še niso bistveno zboljšale. Zlasti ne za obrtništvo, ki silno trpi zaradi šušmarstva. Večina šušmarjev se rekrutira iz vrst obrtnikov, ki niso več kos današnjim nalogam, bodisi da je njih strokovna naobrazba preslaba, da bi znali braniti svoje interese, bodisi da ne znajo več sestavljati kalkulacije in se obvarovati izgub.

Po težkih bojih se je posrečilo obvarovati obrtnike pred čezmernim obdačenjem s pavšaliranjem pridobnine. Niso pa bili tega pavšaliranja deležni še vsi obrtniki. Zato je potrebno, da se znova začne tudi za te obrtnike akcija za pavšaliranje pridobnine.

Zelo trpi obrtnik tudi zaradi davka na skupni promet, ki se v Sloveniji izvaja z vso rigoroznostjo, da obrtniki kar omagujejo. Poleg tega pa so se povišale tudi socialne dajatve za obrtnika v mnogo preveliki meri.

V tem težkem položaju, v katerem je obrtnik, je nujno potrebno, da obrtne oblasti pomagajo obrtnikom pri zatiranju šušmarstva, ker bo dobil potem obrtnik tudi mnogo več veselja do dela, ko bo videl, da se mu pomaga. Kako vse drugače pomagajo v drugih državah obrtniku pri zatiranju šušmarstva, pri nas pa je obležal zakonski predlog o zatiranju šušmarstva v predalu. Moramo zahtevati, da se nam bolje reže kruh.

Nato je prešel na Zavod za pospeševanje obrta. Graja, ker ni bil izrabljen kredit za vzdrževanje poučnih tečajev. Ti so danes nujno potrebni, zlasti zato, ker ne morejo pomočniki in mojstri potovati v tujino in se tako sami direktno seznaniti s pridobitvami tujine. Potrebno je zato, da pokličemo tuje strokovnjake, da v poučnih tečajih izobrazijo naše ljudi.

V isti namen bi tudi bilo potrebno podpirati zamenjavo obrtnikov z nemškimi obrtniki. Nemci so nam stavili zelo ugodne pogoje, a ne dobijo na svojo ponudbo rešitve. Za prihodnje leto se pripravljajo mednarodna razstava obrtništva v Berlinu. Za naše obrtnike in pomočnike so pogoji za udeležbo silno ugodni, saj bi Nemci dali nekaterim celo brezplačno oskrbo. To ugodno priliko je treba izkoristiti.

Nato je prešel zb. svet. Rebek na sam proračun ter dejal, da prinaša ta novost, katerih nismo pričakovali. Komaj smo pomagali obrtniku s pavšaliranjem pridobnine, pa se mu sedaj nalaga višji zbornični prispevek. Tako bi moral pri 8% dokladi plačati obrtnik brez

vajenca in pomočnika le 3'84 do 4'80 din letne zbornične doklade, plačal pa bo 10 din. Obrtnik z enim pomočnikom pa namesto 7'20 15 din, z dvema pa namesto 9'60 20 din na leto. Naj se ne govori, da gre tu le za malenkostne prispevke, ker skupno dajo ti prispevki 130.000 din, za 57.541 din več, kakor pa bi dali pri 8% dokladi.

Zbornični proračun pa predvideva tudi povišanje taks za prijavo obrtov. Ta povišek, ki znaša 60.000 din, pa se je vnesel v proračun Zavoda za pospeševanje obrta, ki je poleg tega dobil poseben prispevek v višini 100.000 dinarjev od ministrstva. Teh 60.000 dinarjev bi lahko nadomestili, ker plačajo pavšalirani obrtniki več na dokladi. Obrtniške takse so sicer v resnici nižje ko takse drugih odsekov, toda upoštevati je treba, da so tudi one vzrok večjemu šušmarstvu.

Proračun zavoda je zelo visok in marsikaj bi se dalo tu prištediti. Tako je nova postavka 18.000 din za dežurno delo uprave. V zbornici so vsa mesta svetnikov častna mesta in zato je ta postavka nepotrebna.

Nobena tajnost tudi ni, da se namerava pri Zavodu za PO nastavitvi sin predsednika Ogrina. (Predsednik Ogrin: To ni res!)

Zb. svet. zavrača medklice, da bi bila njegova izvajanja demagogija. Dejansko se demagogija uganja z nasprotne strani na raznih shodih.

Pri volitvah v zbornico se je pri sklenitvi volilnega sporazuma naglašalo, da se bodo vodili posli odseka sporazumno. Ta obljuba pa se ni držala.

Nato omenja afero Združenja brivcev in frizerjev, zaradi katere bo še trpel ugled zbornice, če se sklep odseka ne revidira.

Smatra za svojo dolžnost, da opozori na slabe strani proračuna. Svojo krifiko prenaša v plenum zbornice, ker v odseku svojih predlogov ni mogel uveljaviti. Vendar pa izjavlja, da bo glasoval za proračun.

G. Ogrin omenja, da bo odgovoril čisto na kratko, ker bodo na izvajanja g. Rebeka odgovorili že drugi. Takse plačujejo obrtniki, ki se na novo prijavljajo in torej danj od njih niso prizadeti. Sicer pa je za povišek teh taks glasoval ves obrtniški odsek.

Zbor. svet. Kavka: Obrtni odsek je s predloženim proračunom zadovoljen in da sme biti zadovoljen, dokazuje tudi to, da bodo zanj glasovali vsi. Denar gre v prave in dobre namene.

Obrtništvo je številčno močno, finančno pa slabotno, toda že za-

radi svojega števila za gospodarstvo potrebno. In zato je treba razvoj obrta pospeševati.

Očitalo se je, da Zavod za PO ne dela, kakor bi bilo treba, ker prireja premalo tečajev. Tu pa je treba reči, da prirejata tečaje zbornica in banovina in zaradi tega ni prirejanje tečajev vedno dobro organizirano. Potrebna bi bila remedura v tem smislu, da bi se prirejali tečaji pod vodstvom zbornice in s prispevki banovine. Na ta način bi bil uspeh znatno večji.

Kritika g. Rebeka glede višjih prispevkov ni upravičena. Iz nič ni nič in če hoče obrtni odsek uspešno delati, mora imeti tudi potrebna sredstva. Sicer pa sploh ne gre za povišanje obrtniških prispevkov. Upoštevati je, da je bil zaradi pavšalacije davek za obrtnike znižan in da zato obrtniki

Debata o novem združnem zakonu

Sledil je lepo sestavljeni referat predsednika trg. odseka Albina Smerkolja o novem združnem zakonu. Njegov referat, ki je bil z glasnim odobravanjem sprejet, objavimo v prihodnji številki v celoti.

Predsednik Jelačin omenja, da je bilo mnogo kritike, ker je glasoval za novi združni zakon zbornični pom. tajnik dr. Jure Koce. Ker dr. Koce včeraj ni mogel priti v trgovinski odsek, da bi razložil razloge za svoj nastop, ga je povabil, da pove te razloge na današnji seji.

Dr. Koce je nato v precej obširnem govoru skušal svoje glasovanje razložiti ter se je pri tem zlasti skliceval na to, da se zaradi novega združnega zakona ni v nobeni točki razveljavil obrtni zakon. Naglašal je nadalje, da novi združni zakon ne škoduje ne trgovcem ne obrtnikom in ne gostilničarjem ter industrijem. Njegova izvajanja bomo obširneje podali v prihodnji številki istočasno z referatom g. Smrkolja, da bo tako vsa snov podana v celoti. Priporočamo, da bomo dodali tudi svoj komentar.

Izvajanja dr. Koceta so sprejeli mnogi zbornični svetniki z glasnimi in ponovnimi ugovori, zlasti zaradi načina teh izvajanj.

Po govoru dr. Koceta je vstal predsednik trg. odseka Albin Smrkolj ter med drugim dejal: Moram grajati, da se ta zadeva obravnava pred plenom in ne pred odsekom, kakor je bilo sklenjeno. Doživeli pa smo celo to, da nam tu bere namesčence zbornice naravnost levite. To si prepovedujemo. G. dr. Koce je imel v rokah ela-

borat konference zbornic o gosp. združnih in po tem elaboratu bi tudi moral postopati. V resnici pa je po njem postopal le gen. tajnik Mohorič, ne pa tudi g. dr. Koce. In zato je zahteval in še nadalje zahteva trgovinski odsek pojasnila od dr. Koceta.

V podrobnosti pa se tu ne bo spuščal, ker zahteva, da se vsa zadeva obravnava v odseku.

Zb. svet. Kavka omenja, da po novem zakonu rokodelskih združ neobrniki ne smejo ustanovljati in so zato obrtniki z novim združnim zakonom zadovoljni.

V približno enakem smislu ko g. Smrkolj je reagiral na govor dr. Koceta tudi zbor. svet. Senčar. Naglasil je zlasti, da je zahteva vsega trgovstva, da se ta zadeva razčisti do konca.

Predsednik Jelačin je nato omenil, da je dal danes priliko dr. Kocetu, da govori v plenumu le zato, ker je bil včeraj referent v gostinskem odseku in se zato ni mogel udeležiti seje trgovinskega odseka. V plenumu pa mu je dal tudi besedo, ker so prizadeti z novim zakonom interesi vseh odsekov.

Sledili so še naslednji referati, ki so bili vsi soglasno in z odobravanjem sprejeti in katere bomo v prihodnjih številkah v celoti objavili.

Zb. svet. Senčar je poročal o pavšaliranju pridobnine za trgovce, predsednik obrt. odseka Ogrin o pobijanju nelegalne konkurence v obrtništvo, predsednik gostinskega odseka Majcen o uspehih in nedostatkih našega tujskega prometa, zb. svet. Bureš o zatiranju šušmarstva.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj

Vsedržavni kongres trgovstva bo v Ljubljani — Akcija za ločene zbornice

Zadnji boj trgovstva proti navalu tujega velekapitala na domači trg je krepko utrdil solidarnost v trgovskih vrstah. To se je zlasti pokazalo ob protestni akciji trgovstva proti dovolitvi tuje veleblagovnice, ko je bil nastop slovenskega trgovstva tako enoten in impozanten, da je napravil močan vtis na vso slovensko javnost. A tudi na trgovstvo samo je ta boj vplival zelo dobro. Medsebojno zupanje med trgovci se je okrepilo, stanovska zavest je narastla in novo veselje do dela v stanovskih organizacijah je zavladalo med trgovstvom. To se je jasno pokazalo tudi na zadnji predsedstveni seji Zveze trgovskih združenj v Celju. Tako po udeležbi delegatov ko po poteku vseh razprav je bila to ena najlepših sej, s katere so odšli vsi delegati zadovoljni in v prepričanju, da se v trgovskih organizacijah danes živahno dela in da bo tudi trgovstvo izvajalo sebi to, kar potrebuje za svoj obstoj in v korist vsega slovenskega gospodarstva.

Seje so se udeležili: predsednik Stane Vidmar, podpredsednika Ferdo Pinter in Čeh in člani predsedništva: Ivan Vidmar za združenje Brežice, Ludvik Košir in Anton Cvenkelj za Celje-okolico, Peter Koren za Črnomelj, Jurij Novak za Dol. Lendavo, Fran Huber za Kočevje, Fran Berjak za Kranj, Vinko Pavlin za Laško, Pavel Fabiani, Roman Golob, Stanko Florjančič in tajnik Šmuc za Ljubljano-okolico, Rudolf Pušenjak za Ljutomer, Stanko Lenarčič za Logatec, Zdravko Anderle za Maribor-mesto, Janko Kostanjšek in A. Blagovič za Maribor-okolico, Franc Čeh in Joško Brumen za Mursko Soboto, Edmund Kastelic in Josip Turk za Novo mesto, Milko Senčar za Ptuj-mesto, J. Hočevar za Radovljico, Josip Divjak za Ribnico, Franjo Kac za Slovensko Bistrico, Simon Blatnik za Slovenj Gradec, Martin Šumer za Slovenske Konjice in Leo Ratej za Sv. Lenart v Slov. goricah.

Svojo odsotnost sta upravičila predsednik zbornice Ivan Jelačič in predsednik združenja v Škofji Loki Fran Žebre.

Sejo je otvoril predsednik Vidmar, pozdravil vse navzoče ter konstatiral sklepčnost, nakar je bil prečitán in odobren zapisnik zadnje seje.

V zvezi z zapisnikom so bili stavljeni razni predlogi, in med drugimi tudi naslednji:

Sprejet je bil predlog g. Cvenkelja, da se pošiljajo v bodoče zapisniki ne le vsem združenjem, temveč tudi vsem članom predsedništva Zveze.

G. Roman Golob je ugotovil, da še vedno ni razčiščeno vprašanje, kako je mogoče pomožni tajnik Zbornice za TOI g. dr. Kocce glasovati za novi zadržni zakon, ko je vendar trgovstvo dovolj jasno naglasilo, da s tem zakonom ne soglašajo. Predlaga, da trgovci, ki so člani zborničnega sveta, povzročijo o tem vprašanju v zbornici debato.

Podpredsednik Pinter omenja, da se je že na zadnji seji trgovskega odseka o tem vprašanju razpravljalo ter je bil tudi že naprošen predsednik zbornice, da pokliče k seji g. dr. Kocca. Ker pa ta takrat ni bil v Ljubljani, se seje ni mogel udeležiti.

G. Košir omenja, da je tudi njegovo združenje sprejelo enak sklep ko zveza in kljub nekim intervencijam pri tem sklepu tudi vztrajalo.

G. Florjančič pripominja, da bi bilo nujno želeči v interesu ugleda trgovstva in slovenskih gospodarstvenikov ljudi, da bi oba zbornična

tajnika, ki sta narodna poslanca, nastopala v skupščini enotno v korist slovenskih gospodarskih krogov. G. Senčar predlaga, da sprejme Zveza poseben sklep, ki bo vezal člane zborničnega sveta, da nastopijo v zbornici v smislu predloga g. Florjančiča.

Delovanje Zveze

Predsednik Stane Vidmar je nato poročal o delovanju Zveze po zadnji predsedstveni seji. Predvsem poroča o seji Centralnega predstavništva v Osijeku, ki je bila zelo dobro obiskana. Obširno so se na tej seji obravnavala vsa važnejša vprašanja, posebno pomembni pa so bili zaradi svoje aktualnosti sklepi zaradi veleblagovnic. Intervencija v Beogradu se je nehala z razočaranjem in trgovstvo je bilo prisiljeno, da z javno manifestacijo protestira proti podpiranju tujega kapitala. Protestna akcija trgovstva je uspela izredno dobro in v mnogih krajih so trgovci kar sami od sebe zaprli trgovine. Posebno lepo se je izkazala solidarnost slovenskega trgovstva in so se skupni manifestaciji trgovstva pridružili tudi trgovci iz krajev, kjer vsaj za enkrat trgovski interesi zaradi »Ta-Tec« niso ogroženi. A tudi trgovci v krajih, kjer je zaprtje trgovin bilo nemogoče, so vsaj s protestnimi brzojavkami glasno poudarili svojo solidarnost.

O akciji slovenskega trgovstva so bila vsa združenja obveščena s posebno okrožnico. Predsednik Vidmar omenja nato, da so nekateri listi namerno napačno tolmačili protestno akcijo trgovstva ter celo pisali, da so vodili trgovstvo strankarsko-politični motivi. Takšna podtikanja mora trgovstvo odločno odkloniti ter jih je tudi že primerno zavrnilo.

O nadaljnji akciji zaradi veleblagovnic bo sklepala seja Centralnega predstavništva, ki bo 24. in 25. t. m. v Novem Sadu. Prosi, da se Zveza pridruži vsaki akciji, ki bo sklenjena na tej seji.

G. Senčar izreka vse priznanje ljubljanskemu trgovstvu, ki je izvedlo protestno akcijo trgovstva v resnici vzorno. Vedno bi moralo trgovstvo pokazati takšno požrtvovalnost in vneto. Ljubljansko trgovstvo pa se naj zaveda, da more v takšnih primerih vedno računati na pomoč vsega slovenskega trgovstva.

Na vprašanje g. Blatnika, če je res, da plačuje »Ta-Ta« tako malo davkov, potrjuje razni gospodje to vprašanje, hkrati pa tudi navajajo, kako je mogoče, da plačujejo tuja podjetja manj davka. Delniška glavnica teh podjetij je zelo nizka, ves obratni kapital pa fingira kot posojilo iz tujine. Za to posojilo se plačujejo visoke obresti, ki pa se odbijejo od davčne osnove.

G. Senčar omenja, da je zlasti dobro, če se s čisto konkretnimi navedbami pokaže škodljivo poslovanje veleblagovnic, kakor je to storil zadnji »Trgovski list«. Takšni dokazi bi se morali objavljati vedno znova. Ugotavlja, da ni bilo zaprtje trgovin noben štrajk, temveč samo protest trgovstva proti temu, da se trpi naval tujega kapitala.

V debato o tem vprašanju so posegli še gg. Koren, Turk, Florjančič, Lenarčič ter zaključno predsednik Vidmar, ki je nato poročal o drugi točki dnevnega reda:

o vsedržavnem kongresu trgovstva.

Že na seji v Zagrebu, na zadnji seji C. P. v Osijeku pa ponovno, je bilo sklenjeno, da bodi prihodnji vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani. Zveza sicer na kongres

v Ljubljani še ni pristala, toda predloga ne bo mogoče odkloniti. Sicer pa bo kongres tudi v veliko gospodarsko korist Ljubljane. Ne sme se pa tudi prezreti, da se bo s kongresom v Ljubljani ugled vsega slovenskega trgovstva močno utrdil. Glavno delo za kongres bo seveda morala izvršiti Ljubljana, vendar pa jo bodo morala vsa združenja pri tem delu podpirati. Tudi finančne žrtve trgovstva bodo potrebne. Zveza bo seveda apelirala na vse ustanove in gospodarske organizacije, da jo pri organizaciji kongresa finančno podpro. Predvsem pa je treba danes načelno skleniti, da je Zveza za prireditev kongresa v Ljubljani.

Podpredsednik Pinter predlaga, naj bodo strokovne razprave pred kongresom, da se bodo mogli referati že razdeliti trgovcem med kongresom. Predsednik Vidmar se s tem predlogom strinja. V debato so posegli nato še gg. Ratej, Senčar, ki posebno toplo priporočata, da se Zveza izjavi za kongres. Pinter, Golob in drugi, nakar je predlagal g. Pavlin, da se kongres priredi v Ljubljani, da izvede vse priprave eksekutiva in da vsa združenja po možnosti podpirajo Zvezo pri organizaciji kongresa. Soglasno se ti predlogi tudi sprejmejo. Prihodnji kongres trgovstva Jugoslavije bo torej v Ljubljani in dolžnost vsega slovenskega trgovstva je, da kongres tako dobro pripravi, da bo v čast vsemu slovenskemu trgovstvu in da bo znova utrdil dobro ime, ki ga že sedaj uživa slovensko trgovstvo v vsej državi.

Socialno zavarovanje trgovstva

Predsednik Vidmar poroča, da je zbornica poslala na podlagi elaborata dr. Matjašiča vsem združenjem v informacijo okrožnico, da bi se vsa združenja izjavila o tem elaboratu. Že na seji C. P. v Osijeku se je razpravljalo o socialnem zavarovanju trgovstva in na seji v Novem Sadu se bo ponovno in podrobneje razpravljalo o tem vprašanju. Predsednik Vidmar je mnenja, da ne bi bilo kapitalno kritje priporočljivo, ker vendar ne gre, da bi dve do tri generacije plačevale za bodoče generacije, same pa od plačil nič ne imele. Uvede naj se zato zavarovanje s premijami. Nikakor se tudi ne sme socialno zavarovanje trgovstva urediti na isti način ko delavsko zavarovanje. Zlasti pa moramo odkloniti vsako centralizacijo zavarovanja.

Podpredsednik Pinter poudarja, da bi morali biti deležni socialnega zavarovanja trgovcev tudi pomočniki. Trgovec se navadno pozno osamosvoji, zato je potrebno, da je že kot pomočnik zavarovan. Renta po načrtu dr. Matjašiča je skoraj za 100% nižja ko renta pri Pokojniskem zavodu. Zato je treba gledati na to, da bo pri trgovskem zavarovanju renta vsaj takšna ko pri Pok. zavodu.

Tajnik Šmuc meni, da je debata o podrobnostih trenutno še nepotrebná. Trgovstvo naj zahteva, da izda minister samo okvirni zakon o soc. zavarovanju trgovstva, trgovstvo samo pa si naj potem samo uredi zavarovanje.

O vsem vprašanju se je razvila daljša in stvarna debata, v katero so posegli gg.: Šumer, Turk, Kac, Golob, Berjak, Senčar in Košir. Splošno se je poudarjalo, da je trenutno bolniško zavarovanje trgovstva najbolj potrebno in bi se moralo to najprej izvesti. Sprejet je bil predlog g. Senčarja, da se združenja podrobno informirajo o vsem vprašanju in da se tudi poroča, kako je bilo soc. zavarovanje

trgovstva izvedeno v drugih državah. Nato naj šele sklepa Zveza o vsem vprašanju.

O zapiranju in odpiranju trgovin

Je poročal tajnik Gornik. Naglašal je, da bo zelo težko uveljaviti zahtevo slovenskega trgovstva, da so trgovine v nedeljo dopoldne odprte, ker so trgovci v vseh drugih pokrajinah za absolutni nedeljski počitek. Na anketi v Zagrebu so se trgovci iz drugih pokrajin izjavili za skrajšanje delovnega časa, toda pod pogojem, da bo delovni čas v vseh strokah in v vseh krajih enako dolg in da bodo kontrolirala odpiranje in zapiranje trgovin združenja, ne pa policijske in upravne oblasti. Zato sta imela zastopnika slovenskega trgovstva na anketi v Zagrebu zelo težko stališče, ko sta z ozirom na posebne gospodarske in socialne razmere v Sloveniji branila zahteve slovenskega trgovstva.

Predsednik Vidmar prečita v zvezi s tem poročilom tudi dopis ljubljanskega združenja zaradi nediscipliniranega nastopa nekaterih trgovcev na anketi, ki jo je sklicala banska uprava. Zlasti opozarja dopis na potrebo, da se združenja zavedajo, da z neposrednim vlaganjem vlog na oblastva rešitev zadeve samo zavlačujejo. Vse vloge naj se pošiljajo le po Zvezi ali po zbornici. Skrbeti moramo, da bo nastop trgovstva vedno enoten, ker se bo s tem tudi dvignil ugled trgovstva. Zato treba več discipline in podrejenosti skupni stvari in manj samosvojih nastopov! Predlog ljubljanskega združenja je bil z odobravanjem sprejet.

Prečital se je tudi drugi dopis ljubljanskega združenja o izmenjavi trgovskega pomožnega osebja med nami in Avstrijo in Nemčijo, da bi si tako pomočniki spopolnili svoje znanje nemščine in svoje strokovno znanje. Inicijativa ljubljanskega trgovstva se je sprejela z odobravanjem.

Izven Zveze ne sme biti nobeno združenje!

Predsednik Vidmar je nato poročal, da sta še vedno dve združenji izven Zveze. Ta združenja uživajo vse ugodnosti, ki jih je priborila Zveza s pomočjo drugih združenj, svojih dolžnosti do Zveze pa načeta izvrševati. To je nemoralno in se ne more še nadalje trpeti. Zveza bo še enkrat poskusila doseči pristop teh dveh združenj. Če bi se pa tudi ta poskus ponesrečil zaradi nezavednosti uprav obeh združenj, potem bo pač Zveza prisiljena, da stori potrebne korake, da bodo izvoljene druge naprave. Z živahnim pritrjevanjem so sprejeli zborovalci ta izvajanja.

Napadi obrtnikov na trgovstvo

Podpredsednik Čeh opozarja, da so vedno bolj pogostni napadi iz vrst obrtništva na trgovstvo. Trgovstvo teh napadov ne more več trpeti. Zlasti krivični pa so očitki, kakor da bi bili obrtniki v zbornici prikrajšani. Baš nasprotno je res. Obrtniki dobivajo v zbornici mnogo več, kakor pa prispevajo v zbornico. Zato bi bilo umestno, da bi se začelo razpravljati o akciji za ločitev zbornic.

Predsednik Vidmar omenja, da se je sprejel novi proračun zbornice z novimi postavkami za obrtništvo le pod pogojem, da prispevajo obrtniki k upravnim stroškom zbornice najmanj 5%. Dosedaj niso prispevali nič, lastili pa so si prvo besedo. Pred leti smo bili za skupne zbornice, ker smo hoteli poudariti skupnost vseh slovenskih gospodarskih stanov. Če pa se iz strankarskih razlogov napada trgovstvo, pa bomo prisiljeni svoje stališče glede skupnih zbornic spremeniti.

Po obsežni debati, katere so se udeležili gg. Golob, Čeh, Vidmar, Pavlin, Pinter, Logar, Divjak in Florjančič, je bil sprejet soglasno

SLOVENIA-TRANSPORT Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18,
37-19, carinska pisarna
24-19 po uradnih urah

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

predlog, da sestavi Zveza posebno izjavo o akciji za ločene zbornice. Ta izjava, ki se je poslala vsem zborničnim odsekom, se glasi:

»Stanje slovenskega gospodarstva, zlasti trgovine, se ni v zadnjem letu zboljšalo, javna socialna in druga bremena pa so celo občutno narasla. Povišani državni proračun pa bo tudi nedvomno prinesel še nova bremena. Ta dejstva se morajo upoštevati tudi pri sestavljanju novega zborničnega proračuna za l. 1938. te: se mora dosledno izvajati načelo skrajne štednje.

V zadnjem času so nekateri predstavniki obrtništva še stopnjevali svojo gonjo proti trgovstvu ter na obrtniških zborovanjih trgovstvo javno napadali. Ti neutemeljeni napadi so naravno izzvali ogorčenje trgovcev, ki se je še povečalo, ko se je doznalo, da dobi obrtništvo tudi po novem zborničnem proračunu znatno več, kakor pa mu pripada. Viden izraz tega nezadovoljstva je tudi soglasni sklep uprave ljubljanskega združenja, da se začne akcija za ločene zbornice.

Trgovstvo zato opozarja vse zastopnike obrtništva, da se bo vse trgovstvo solidarno priključilo akciji ljubljanskega trgovstva, če se napadi obrtništva na trgovstvo takoj ne nehajo in če se izdatki v zborničnem proračunu za obrtništvo ne spravijo v realno razmerje z izdatki za druge odseke. Izdatki in dotacije posameznih odsekov naj bodo v skladu s prispevki dotičnih odsekov.«

Nadalje soglasno sprejela naslednjo resolucijo:

»Navzočnim članom zveznega predsedništva, ki so tudi svetniki Zbornice za TOI, se nalaga, da na seji trgovskega odseka Zbornice za TOI sprožijo vprašanje skunnega in enotnega nastopanja obeh zborničnih tajnikov kot narodnih poslancev v narodni skupščini, kadar gre za obrambo interesov slovenske trgovine, obrta in industrije.

Zveza opozarja nadalje na svojo vlogo z dne 23. septembra 1937 in prosi, da se obvesti o rezultatu te vloge.«

Za »Trgovski list«

Ko so se obravnavala še neka druga vprašanja, je g. Stanko Florjančič apeliral na vse delegate združenj, da širijo in delajo za »Trgovski list«. Posebno bi morala vsa združenja gledati na to, da zberejo za božično in novoletno številko »Trgovskega lista« čim več inseratov. Zlasti v zadnjem boju se je živo izkazalo, kako potreben je trgovstvu »Trgovski list« in kako se trgovstvo na pomoč dnevnega časopisa nikakor ne more zanašati. Nujno potrebno je zato, da vsi trgovci složno in požrtvovalno delajo za napredek »Trgovskega lista«.

Z odobravanjem so bile sprejete te besede, nato pa je predsednik Vidmar zaključil sejo, ki je krepko manifestirala solidarnost slovenskega trgovstva v vseh vprašanjih.

Uprava »Trgovskega lista« prosi vse cenj. naročnike tedenske izdaje, ki še niso poravnali naročnine, da jo čim prej poravnajo, ker ima list sedaj ob koncu leta posebno velike obveznosti.

Politične vesti

Za predsednika kmetijske narodne (zaranistične) stranke je bil izvoljen bivši ministrski predsednik Maniu, kar smatrajo vsi kot dokaz, da bo začela kmetijska stranka ostro borbo proti sedanji vladi.

V Romuniji se je že začela volilna borba. Vlada stranka je sklenila volilni sporazum s sedmogradiškimi Nemci. Prosvetno ministrstvo je objavilo, da bo vsak dijak izključen z univerze, ki bi se udeleževal politične borbe.

Predsednik nagleske vlade Chamberlain in zun. minister Eden sta uradno povabila predsednika francoske vlade Chautempsa in zun. ministra Delbosa v London na razgovor o vseh aktualnih zunanje-političnih vprašanjih. Hkrati je angleška vlada sporočila francoski vladi rezultate potovanja lorda Halifaxa v Berlin. Francoska državna bosta odpotovala v London še ta mesec, nakar odpotuje franc. zunanji minister Delbos v Prago in na Balkan.

Londoni listi objavljajo nemške pogoje za povratek Nemčije v Zvezo narodov, kakor so bili baje sporočili lordu Halifaxu. Nemčija je pripravljena vrniti se v Zvezo narodov, če se odpravi odredba o sankcijah, pretrga vsaka zveza med mirovnimi pogodbami in pakti držav, da se spremene določbe o narodnih manjšinah in da prizna Zveza italijansko aneksijo Etiopije. Nadalje naj bi se Češkoslovaška preuredila v švicarskem smislu in sudetskimi Nemcem dovolile pravice kantonov. Na avstrijskem vprašanju naj se Anglija dezinteresira. Nemčija pristane na odložitve kolonialnega vprašanja za dobo 6 let, če ji Vel. Britanija po tej dobi zagotovi vrnitev kolonij. Nemčija se zavezuje, da ne zgradi v kolonijah nobenih vojaških oporišč. Nemčija se bo potrudila, da se sklene v Španiji mir, če se prizna vlada v Salamanci. Nemčija bo nadalje delala na to, da se sklene na Daljnem vzhodu mir. Splošno se sodi, da Vel. Britanija teh pogojev ne more sprejeti.

V spodnji zbornici je govoril ministrski predsednik Chamberlain o zadnjem potovanju lorda Halifaxa v Berlin. Dejal je, da je bilo potovanje lorda sicer čisto zasebno, da pa je razgovor lorda Halifaxa s Hitlerjem prisostvoval tudi zunanji minister Neurath. Razgovori so bili zaupnega značaja ter je zato tudi naravno, da ne more dati o njih nobene izjave. Prepričan je, da bo potovanje lorda Halifaxa koristilo sodelovanju Nemčije in Anglije. Opozicija je skušala z različnimi vprašanji zvedeti od ministrskega predsednika kaj več, kar pa se ji ni posrečilo.

V nadaljnji debati je ministrski predsednik Chamberlain izjavil, da londonska vlada brez predhodnega pristanka parlamenta ne bo prevzela nobenih novih obveznosti. Konečno je še sporočil, da je bila o rezultatu razgovorov obveščena tudi francoska vlada in da sta bila povabljena ministrski predsednik Chautemps in zun. minister Delbos v London.

Na zadnji seji bruseljske konference je bila sprejeta deklaracija, ki pravi, da morajo prizadete velesile ugotoviti, da ne morejo trenutno izvršiti svojih obveznosti po washingtonski pogodbi. Te obveznosti pa se zaradi tega ne zmanjšajo. Nobena intervencija ne bi sedaj dovela do miru. Konferenca se zaradi tega odloži.

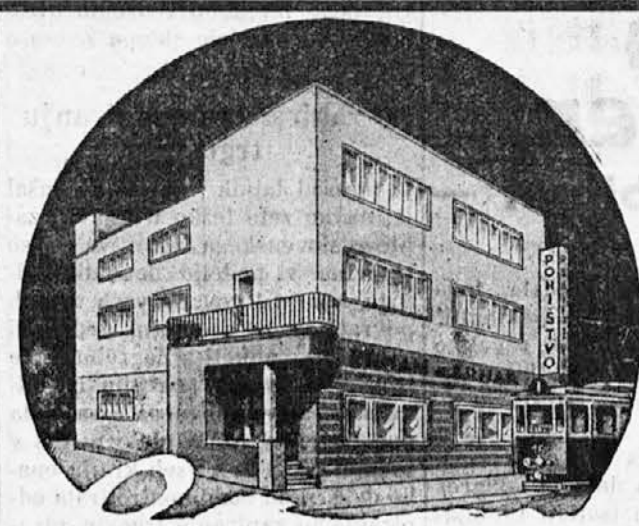
V Bruslju se govori, da bosta Anglija in Amerika skušale posredovati med Kitajsko in Japonijo. Francosko notranje ministrstvo je objavilo daljši komuniké o desničarski zaroti. Komuniste naglašajo, da je bila zarota organizirana čisto vojaško in da je bil njen cilj proglasitev diktature, pozneje pa proglasitev monarhije.

Novo belgijsko vlado je sestavil bivši večkratni belgijski minister Janson, ki pripada liberalni vladni stranki. V njegovi vladi sodelujejo tudi socialisti, ki so ohranili vsa ministrstva, ki so jih imeli v prejšnji vladi, in katoliška stranka. Nekateri francoski listi zopet poročajo o bližnjem odstopu predsednika vlade Negrina ter imenovanju neke kompromisne vlade, ki bi se začela pogajati z gen. Franc. com zaradi sklenitve premirja.

V nasprotju z drugimi vestmi, da je Litvinov padel v nemilost, pravijo pariška poročila iz Moskve, da so vse te vesti neresnične. Litvinov še nadalje uživa zaupanje Stalina. Tudi vesti o njegovi bolezni so neresnične.

Volilna borba v sovjetski Rusiji je v polnem teku. Kandidati za sovjete in svet narodnosti so večinoma že imenovani. Med njimi je tudi Litvinov.

Govor kancelarja Hitlerja v Augsburgu je napravil v Združe-

Erman & Arhar

Tovarna in skladišča tik zadnje tramvajske postaje v Št. Vidu. Telefon Št. Vid 16

**OGLEJTE SI NAŠO STALNO
RAZSTAVO V NOVIH, NAJMO-
DERNEJE UREJENIH PROSTORIH.
PREPRIČAJTE SE O KVALITETI
NAŠIH JEDILNIC, SPALNIC,
GOSPOSKIH SOB, KUHINJ I. T. D.**

nih državah Sev. Amerike zelo slab vtis, ker je dejal Hitler, da so na čelu Združenih držav ljudje, ki niso pravi Amerikanci.

Madžarskemu ministrskemu predsedniku Daranyiju in zun. ministru Kanyji, je bilo v Berlinu obljubljeni, da se Nemčija ne bo vmešavala v madžarske notranje razmere, da torej ne bo podpirala narodno-socialističnega gibanja na Madžarskem. Nadalje so nemški državni izjavili, da smatrajo kot Nemce v tujini samo nemške državljane, ki pa se nikakor ne smejo vmešavati v madžarske notranje razmere.

Kitajska vlada je izdala proglas, v katerem pavi, da je bilo edino

sredstvo, da ustavi japonske napade, da je segla po orožju. Japonci se zelo motijo, če mislijo, da bi mogli z nadaljnjim prodiranjem prisiliti Kitajce, da bi sprejeli njih poniževalne predloge. Kitajska se bo branila pred japonsko invazijo do zadnjega moža. Nankinška vlada se je preselila v Čunking samo zato, da bo mogla bolj uspešno organizirati kitajski odpor. V boju z japonskim napadalcem je Kitajska pripravljena na vse žrtve. Simpatije drugih narodov so na strani Kitajske in Kitajska je tudi prepričana, da se ji bo posrečilo ohraniti svojo neodvisnost.

Med tem pa Japonci še nadalje prodirajo proti Nankingu. Vendar

odpor Kitajcev še ni zlomljen. Kitajci grade novo obrambno črto.

Japonska namerava iz severnih kitajskih pokrajin osnovati posebno kitajsko federativno državo, ki bi štela skupno 150 milijonov prebivalcev. Vsaka teh samostojnih držav bi bila tako slaba, da ne bi niti ena mogla postaviti armade, ki bi bila japonski količjak nevarna.

»Rdeča zvezda«, uradni organ rdeče armade piše v svoji zadnji številki, da bi bila Sovjetska Rusija primorana poseči v vojno, če bi bila napadena Zunanja Mongolija. V to je zavezana Sovjetska Rusija po paktu, ki ga je sklenila z Zunanjo Mongolijo.

Prošnja na gospode nar. poslance iz Slovenije

Gospod finančni minister je razgrnil proračun za leto 1938/1939. Kakor pišejo časopisi, bo ta proračun predložen narodni skupščini kaj kmalu v pretres. Kakor vsako leto tako bo tudi v letošnji debati polno predlogov, kako izboljšati novi proračun. Nevarnost pa je, da bo tudi letos narodna skupščina prezrla pri tem stan, ki je eden glavnih stebrov državnih dohodkov in brez katerega bi davščine od daleč ne dale onih vsot, ki jih država dejansko dobi. Zlasti pa, da se bodo pozabili oni, ki s poslovnim davkom posebno dobro služijo državni blagajni. Kdo so torej ti »oni«? To so naši obrtniki, trgovci, mali industrijci, predvsem iz Slovenije. Ti ljudje imajo vse dolžnosti, ki jih jim država narekuje, olajšave pa nimajo nobene.

Spoštovani gospodje poslanci! Naj nam bo dovoljeno, da podamo v ilustracijo razmer nekaj primerov:

Dobra konjunktura v prvih povojnih letih je podjetnost pridnega slovenskega obrtnika privedla do investicij, za katere se je moral zadolžiti. Male vsote, ki jih je v tisti dobi potreboval, so v primeri z zaslužkom danes naravnost ogromne. Obrestovati leta 1920. po 12, 14 ali 18% je isto, kakor da bi danes plačeval za obresti 4 ali 6%. Razumljivo, da spričo krize — in naj se položaj še tako izboljša — ni mogoče dohiteti onega standarda v zaslužku, kakor je bil v začetnih povojnih letih. Zato danes podjetnik tako hitro hira in zato mora vleči kakor črna živina, da reši svoje gospodarstvo. Ni vseeno, kakor so nekateri mnenja, ali je danes gospodar podjetja ta ali oni oziroma ali vodi obrat ta ali oni.

Danes padajo podjetniki drug za drugim, nekaj najbolj vzorni obrati morajo prenehati. Te obrate prevzame tujec za mal denar, obrtniku, ki je pol življenja delal na tej preureditvi in izboljšanju svojega obrata, pa se pokažejo vrata, da je na cesti. Imamo mnogo, mnogo primerov nakupov, ponudb, intervencij tujcev, zlasti židov, ki so bili izgnani iz Nemčije in ki sedaj

pri nas kupujejo na dražbah ali kakor koli srce in dušo slovenskega podjetnika. Takih primerov menda ne bi gledali nikjer drugod na svetu.

In vendar, gospodje poslanci, se da zadeva urediti in se mora tem ljudem pomagati! Samo nekdo naj se zanje zavzame, nekdo naj jim priskoči na pomoč in videli boste, da bo tak korak rodil mnogo koristi. Znižajte jim obresti kakor ste jih kmetovalcem in dovolite jim dolgoročno odplačevanje dolgov, pa bo mahoma oživljena obrt, trgovina in mala industrija, ki danes pod pezo nenormalnih in pretiranih zahtev denarnih zavodov tonejo v vodi.

Slovenija je danes dežela, ki

plača proporcionalno največ davka državi. In to radi tega, ker je dežela zelo močno industrializirana in ker obrt, industrija in trgovina s svojimi davki dajejo glavne dohodke državni blagajni. Zato bi bilo samo pravično, če bi se vsi gospodje poslanci ob priliki debat o letošnjem proračunu spomnili naših trgovcev, obrtnikov in gospodarskih ljudi in jim v skupščini pomagali in jih rešili s tem pogina.

Podali smo Vam, gospodje poslanci, odprto spomenico in prošnjo! Vzemite zadevo resno v roke in gospodarski živelj Vam bo hvaležen! Narod, ki je gospodarsko močan, je najboljši čuvár države! Podoželski trgovci.

Jugoslovanska inozemska posojila Sredstvo za dvig tuiskega prometa

»Finančni Informator«, glasilo Zveze češkoslovaških imetnikov vrednostnih papirjev, je v svoji številki z dne 17. nov. 1937. objavil naslednji članek:

»Obrestna služba jugoslovanskih inozemskih posojil je bila te dni predmet obširne razprave v Zvezi češkoslovaških imetnikov vrednostnih papirjev in Zaščitnega komiteja.

Ugotovilo se je, da se jugoslovanska država z različnimi izgovori stalno izogiba izpolnjevanju svojih pogodbenih obvez v zadevi obrestne službe vseh jugoslovanskih posojil, in se že začeta pogajanja za mirno rešitev vseh aktualnih vprašanj odlagajo v neskončnost.

Misli se, da so krivi tega nerazveseljivega položaja, ki nikakor ni v korist dobremu glasu Jugoslavije v tujini, nekateri referenti jugoslov finančnega ministrstva, zlasti neki načelnik, dočim želijo člani jugoslovanske vlade mirno rešitev vseh spornih točk. Že večkrat so bili dani iz jugoslovanske

ga ministrskega predsedništva migljaji jugoslov. finančnemu ministrstvu, da se ta zadeva reši čim prej in na miren način z zastopniki češkoslovaških imetnikov jugoslovanskih posojil. Ta pogajanja pa zadevajo vedno na odpor nekaterih referentov, zlasti na načelnika in nekega drugega gospoda.

Sedaj prihajajo poročila, da so tudi drugi inozemski imetniki jugoslovanskih posojil skrajno ogorčeni zaradi postopanja referentov jugoslovanskega finančnega ministrstva, kajti tudi delna plačila, ki se vršijo glede obrestne službe v popolnoma nezadovoljivem obsegu, se vsiljujejo imetnikom titrov v razvednotenih francoskih frankih, četudi morajo biti v smislu pogodbenih obveznosti plačevana po pariteti vrednosti francoskega franka po zakonu iz l. 1928.

Z ozirom na te okoliščine je bilo sklenjeno protestirati odločno pri jugoslovanski vladi in finančnem ministrstvu z zahtevo po takojšnji rešitvi vseh aktualnih vprašanj v zadevi obrestne in

amortizacijske službe z zastopniki čl. imetnikov jugoslovanskih posojil.

Zlasti zahtevajo, da se brez odloga reši zadeva honoriranja vseh dospelih kuponov jugoslovanskih internih dinarjev z možnostjo prenosa na tretje osebe in da se konvencije s češkoslovaškimi imetniki jugoslovanskih posojil sklenejo neodvisno od konvencij drugih inozemskih skupin z ozirom na to, ker imamo možnost porabiti ta denar za turistični promet v Jugoslaviji, na čemer druge tuje skupine nimajo interesa.

K temu članku češkoslovaškega lista bi dostavili naslednje:

V sedanjih časih, ko je treba storiti vse, da ohranimo svoje inozemske goste in pridobimo še nove, bi bilo treba poskusiti vsak korak, da se to doseže. Tak ukrep bi bil tudi, da se dovoli češkoslovaškimi imetnikom jugoslovanskih državnih inozemskih posojil, katerih je zelo mnogo, da smejo dinarje, katere bi prejeli mesto deviz kot protivrednost dospelih kuponov, porabiti v naši državi za tujski promet. Tako se je postopalo z imetniki teh posojil do 13. 10. 1935: smeli so namreč zahtevati mesto plačila v devizi (10%) in fundingih (90% kuponskega zneska) dinarje, ki so se smeli porabiti v Jugoslaviji.

Z novo konvencijo s francoskimi porterji od 25. 4. 1936 ter z ameriškimi pa se je ta za naš tujski promet zelo ugodna rešitev onemogočila, ker dobivajo imetniki 15% v devizah, 55% v fundingih, ostalih 30% pa se porabi za odkup obveznic. S stališča naše devizne politike mora biti zelo zaželjeno, da prihaja čim več tujcev v našo državo, obenem pa bi bila tudi mnogo manjša potreba po devizah za plačevanje teh obresti v inozemstvo, če bodo tuje porabili dinarje pri nas.

Ker imajo na Češkoslovaškem mnogo naših Blairrovih obveznic ter 7% stabilizacijskega posojila, bi se torej mogel precej dvigniti dotok tujcev iz Češkoslovaške v Jugoslavijo, če bi se zahteva češkoslovaških imetnikov teh papirjev, navedena na koncu članka, uresničila.

Zato upamo, da se bo vse vprašanje tudi rešilo na predlagani način.

Velikanski dobički tujega kapitala v naši državi

Družba Trepče je imela l. 1934/35 307.517 funtov kosmatega dobička, l. 1935/36 402.494, l. 1936/37 pa že 943.944 funtov.

Zato pa je tudi stalno rasla dividenda družbe. L. 1933/34 je znašala 12%, l. 1934/35 20%, l. 1935/36 25 in l. 1936/37 kar 30%. V štirih letih je dosegla dividenda 87% vse glavnice. A kje so še dotacije rezervnemu fondu, odpisi in investicije!

Nič se pa ne ve, koliko plača ta družba davka. A v dinarje zračunano je izplačala družba samo za dividendo skoraj 80 milijonov din.

Kolosalen dobiček ima tudi borska družba. Ta družba je imela l. 1936 okoli 138 milijonov din, dobička vseh davkov pa je plačala le 10,1 milijona din.

Kako vse drugače pa plačujejo davek podjetja v Sloveniji. Tako je TPD imela l. 1936 15,8 milijona din čistega dobička in je plačala 9,8 milijona din davčin. borska družba pa je imela 138 milijonov din čistega dobička in je plačala (po starem tečaju franka) 10,1 milijona din davčin.

Podpirajmo tuja podjetja!

Blasnikova »Velika Pratik« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno din 5 — za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnikova nasl. Ljubljana, Breg št. 10 — 12 in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj.

Denarstvo

Za ustanovitev podružnice Poštne hranilnice v Mariboru

Ker je Poštna hranilnica ustanovila v zadnjem času več podružnic, se iz vrst mariborskih gospodarskih krogov poudarja vedno bolj odločna zahteva, da dobi tudi Maribor podružnico Poštne hranilnice. Dejansko je ta zahteva tudi popolnoma upravičena. Ne samo zato, ker je Maribor močan gospodarski center na meji, temveč tudi zaradi Poštne hranilnice same. Že danes ima Maribor več čekovnih računov ko Skopje in skoraj prav toliko ko Sarajevo. Z ustanovitvijo podružnice v Mariboru bi se denarno poslovanje zelo pospešilo, kar bi zopet dvignilo zanimanje za Poštno hranilnico in ji privedlo mnogo novih klientov. Ker je poleg tega Maribor zelo močno industrijsko središče, je ustanovitev podružnice Poštne hranilnice v Mariboru tem bolj nujna. Seveda pa bi se morala ustanoviti popolna podružnica in ne samo ekspozitura kakor v Skoplju.

Odlog plačil

Je dovolilo kmetijsko ministrstvo naslednjim zadrugam:

Hranilnici in posojilnici na Bohinjski Beli za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 13. majem 1937. Obrestna mera za stare vloge do 13. maja 1937 po 2%.

Posojilnici v Brežicah za dobo 6 let za dolgove, nastale do 15. marca 1937. Obrestna mera za stare vloge po 2% bruto.

Okrajni hranilnici in posojilnici v Laškem za dobo 6 let za dolgove, nastale do 8. oktobra 1937. Obrestna mera za stare vloge do 6. oktobra po 2% bruto.

Hranilnici in posojilnici v Adlešičih za dobo 6 let za dolgove, nastale do 1. januarja 1936. Obrestni za stare vloge po 2%.

Angleški čezmorski kapital se vrača

Leta 1934. je Anglija investirala v čezmorske kraje 63 milijonov funtov, dočim se je 42 milijonov funtov angleškega kapitala vrnilo. Leta 1935. je investirala Anglija 51 milijonov, vrnilo pa se je 81 milijonov, leta 1936. pa je investirala 61 milijonov, v domovino pa se je vrnilo 107 milijonov angleškega kapitala.

Hranilne vloge v slovenskih bankah so se v l. 1936. znižale od 427,4 na 402,6 milijona din. Nikakor pa ni res, da bi bilo to znižanje samo posledica tega, ker je večina slovenskih bank pod zaščito in se stare vloge izplačujejo. Resnica je nasprotno, da puščajo vlagatelji stare vloge v znatni meri v bankah ali pa jih prenesejo na nov račun. Eden glavnih vzrokov za padanje vlog je vsakek konkurenca državnih denarnih zavodov.

Ljubljanska Mestna hranilnica je v posebnih inseratih v ljubljanskih dnevnikih sporočila, da izplačuje stare vloge tudi že do zneska 40.000 din. Zakaj je smatrala Mestna hranilnica za potrebno, da tega ni objavila tudi v našem listu, res ne razumemo. Ne glede na to, da je za Mestno hranilnico trgovska klientela nad vse važna, se je »Trgovski list« vedno tako odločno zavzemal za interese slovenskih denarnih zavodov, da se moramo sklepu hranilnice naravnost čuditi.

Na newyorški borzi so ponovno padli tečajji. Vzrok padca pa je predvsem v akciji borznih krogov proti Rooseveltu.

Že v 24 urah

barva, plestra to kemično snazi obleke, klobuki itd. Skrobti in svetlotika araje, vravnike in manšete. Pere suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6 Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22.72.

Pred zasedanjem tarifnega odbora

Železniške tarife nameravajo znatno zvišati

Gen. direkcija drž. železnic je izdelala načrt nove lokalne ter pristaniške tarife ter nove klasifikacije blaga. Na zasedanju tarifnega odbora, ki bo v začetku decembra, naj bi se te nove tarife tudi že odobrile.

V utemeljevanju novih tarif navaja železniška uprava, da so bili dohodki železnic tako nizki, da se niso mogla izvršiti niti najnujnejša popravila na progah. Vsi viški dohodkov da so se morali uporabiti za kritje obveznosti iz prejšnjih let. Za brezhibno funkcioniranje železniškega prometa je zato revizija tarif neizogibna. Ta trditev železniške uprave ne drži docela, ker je znano, da so se znatne vsote porabile za gradnjo novih železnic in niti ne gospodarsko najbolj nujnih. Takšne investicije pa bi se morale kriti predvsem s posojili, ne pa z rednimi dohodki železnic.

Z novo tarifo, ki jo predlaga gen. direkcija, se znižuje število tarifnih razredov od 161 na 21. Znatno se povišujejo tarife za razdalje od 100 do 600 km, ki prihajajo predvsem v poštev. Za kosovne pošiljke bo veljal v bodoče

le en razred, namesto dosedanjih šestih. Na razdaljo do 150 km odgovarja ta razred dosedanjemu VI. razredu, do 350 km sedanjemu IV., do 900 km sedanjemu III. in pri 1600 km I. razredu.

Rabljena embalaža bi se tarifirala namesto po VI. razredu po enotnem. Če pošiljatelj s starim tovornim listom dokaže, da je v tej embalaži prejel blago, potem se računa vozina na podlagi za polovico znižane dejanske teže.

V splošnem je treba o novi tarifi reči naslednje: Navzlic znižanju vozninskih postavk bi se za večino blaga zaradi uvrstitve v dražje razrede plačala višja vozarina tudi na krajše razdalje. Znižale bi se vozarine le za blago, za katero se plačuje vozarina po najvišjih razredih, kakor usnje, tuji strojilni ekstrakti, železni stroji, metilni alkohol, kokosovo maslo. Ugodnejša bi tudi bila tarifa za podjetja, ki pošiljajo svoje blago v 15tonskih vagonih. Za mnoge vrste blaga pa so tarife občutno povišane, tako za les, železo, jeklo itd.

Kakšna bi bila v praksi razlika, naj pokaže naslednji primer:

	sedanja tarifa	nova tarifa		
		5	10	15
a) hlodi do 2'5 m razen oreh, brest, hrast, jesen in javor	99 645	860	1290	600 950 1395
	299 1310	1690	2535	1175 1810 2265
b) isto nad 2'5	99 645	910	1365	615 990 1365
	299 1345	1850	2775	1265 2030 2005
hlodi za domače žage	99 299	700 1260	1050 1890	510 915 1390 1920
Taninski les hrasta in kostanja do 1'20 m	99 299	260 630	390 945	205 300 360 520 405 705
celulozni les do 2'50 m in v prečniku do 24 cm na tanjšem koncu	99 299	360 840	540 1260	225 720 330 1050 450 1440
les za rudnike	99 299	480 1050	720 1575	245 790 360 1170 495 1605
lesan les	49 lok. 405 izv. 99 lok. 645 izv. 299 lok. 1345 izv.	610 530 910 740 1850 1370	915 795 1365 1110 2775 2055	345 315 615 570 1265 1080 560 490 990 890 2030 1680 765 675 1365 1230 2805 2325

Podobno je tudi pri drugem blagu. Za najkrajše razdalje je prevoznina znižana, znatno pa povišana za srednje razdalje.

Znižana pa je za staro nepakovano železo, za pivo, prazne rabljene steklenice piva, za izdelano usnje, za nekatera strojila in ekstrakte, za staro lepenko, za suho

celulozo v polah, klej, premog, lignit itd.

Ker je bila že sedaj železniška prevoznina več ko zadosti visoka, bi zaradi novega povišanja imelo gospodarstvo zelo občutno škodo. Nujno potrebno je zato, da tarifni odbor to povišanje prevoznin odkloni.

Doma in po svetu

Narodna skupščina je bila po izvolitvi odbora za zakon o novih okrožnih sodiščih ter sprejemu dveh mednarodnih konvencij odgodena. Prihodnja seja skupščine bo sklicana pismeno.

V skupščinskem odboru za prošnje in pritožbe se je nabralo že 12.000 prošenj. Na seji odbora so nekateri govorniki zahtevali, da se nastavi novi uradniki, da bi se mogle vse te prošnje rešiti.

Finski poslanik Talas Oni, ki ima svoje stalno bivališče v Budapešti, je prišel v Beograd zaradi trgovinskih pogajanj med našo državo in Finsko.

Naš poslanik v Buenos Airesu dr. Izidor Cankar se mudi že nekaj dni v Beogradu, kjer je bil sprejet v avdienco od kneza-naměstnika Pavla. Nadalje je bil sprejet od obeh kr. namestnikov, od predsednika vlade in notranjega ministra. Vsem je poročal o delu svojega poslanstva.

Clani milanske »Seatec« so prišli v Zagreb, kjer so bili zelo prisrčno sprejeti. V Zagrebu bodo gostovali v več operah, nato pa odpotujejo v Beograd. Ljubljani najbrže ne bo dana prilika, da sliši znamenite italijanske pevce in pevke.

Glasbena akademija in srednja glasbena šola sta bili v nedeljo slovesno odprti v Beogradu. Ljub-

ljana še danes nima takšne šole, dasi ima že davno vse pogoje za takšno šolo.

Rudarsko-geološki komite se bo ustanovil pri ministrstvu za gozdo-ve in rudnike. Naloga odbora bo, da določa gospodarsko politiko našega rudarstva. Načrt uredbe za ustanovitev novega odbora je že predložil gospodarsko finančnemu odboru ministrov v odobritev.

Za inšpektorja uprave državnih rudarskih podjetij je bil imenovan inž. Ivan Kralj.

V vsej Jugoslaviji je danes okoli 6000 zdravnikov, od katerih pa živi na deželi samo okoli 300. Za zdravje kmetijskega prebivalstva je v resnici zelo slabo preskrbljeno.

Nova železnica Koprivnica-Varaždin bo sredi prihodnjega meseca slovesno izročena promet.

Trgovinsko ministrstvo je odobrilo, da se zgradi v Skoplju tovarna za luščenje riža in ječmena.

V Dubrovniku bodo zgradili reprezentativni hotel »Lukso«, ki bo imel 400 sob in ki bo najbolj luksuzni hotel na vsem Balkanu.

Sladkorna tvornica v Čupriji bo izplačala letos 4%no dividendo, prvič po šestih letih. Čisti dobiček tovarne je znašal letos 1.480.000 din, dočim je znašal lani samo 204.000.

V Zemunu je izvršil samomor bivši tvorničar Josip Stolin, ker je izgubil proces proti zagrebškemu tvorničarju Kralju. Oba sta izdelovala nogavice in hotela skupno ustanoviti tvornico za kavčukaste izdelke. Med njima pa je nastal

spor in nato tožba, ki jo je sedaj Stolin izgubil.

Med sarajevsko občino in vakufom je bila sklenjena pogodba, po kateri je kupila občina vakufske vrtove za 12 milijonov dinarjev.

Papež je odlikoval predsednika francoske republike Lebruna, predsednika francoske vlade Chaumpepsa ter zun. ministra Delbosa zaradi svečanega sprejema, ki ga je bil deležen v Franciji kardinal-legat Pacelli.

Med Bolgarsko in Turčijo se vodi pogajanja zaradi repatriacije večjega števila Turkov.

Stavke po avstrijskih univerzah se širijo. Na Dunaju so na večini visokih šol predavanja ustavljena. Govorni zbori dunajskih dijakov so pri demonstracijah, ki jih je policija le s težavo zatrla, govorili: Wir wollen nicht Otto von Gottes Gnaden, wir wollen Hitler aus Berchtesgaden. (Nočemo Otona po milosti božji, hočemo Hitlerja iz Berchtesgadena.)

Turška ustava se bo spremenila. Namesto 12 bo imela Turčija 16 ministrov. Državni podtajniki pa bodo odpravljani.

Poljski ministrski svet je razpravljal o uvedbi poljskega štiri-letnega investicijskega načrta.

Za Francovega diplomatskega zastopnika v Londonu je bil imenovan grof Alba.

Slikar vladarjev madžarski slikar Filip Laszlj je umrl v Londonu v starosti 71 let. Portretiral je skoraj vse vladarje Evrope.

Evropska železniška konferenca se je sestala v Neaplju, da sklepa o novih železniških zvezah in o novih tarifah.

V Italiji je sedaj 38 rednih zračnih zvez s skupno dolžino 30.147 kilometrov. Skupno je bilo na teh progah preveženo 12.000 potnikov in 47.7 milijona kg tovora. Največ potnikov je bilo na prog Milan-Rim, največ tovornega prometa pa na prog Rim-Adis Abeba.

Na Francoskem bodo ustanovili v Montbeliardu blizu Belforta šolo za carinike. V tej šoli se bodo poučevali cariniki v vljudnosti. Gen. ravnatelj carin, ki je ustanovil to šolo, je izjavil, da je glavna dolžnost carinikov, da so dobri psihologi, ki vedno ločijo tihotapca od navadnega potnika. Samo to poznavanje ljudi jih usposablja, da so istočasno dobri cariniki in gentlemeni.

Halo, halo Lutz-peči. Tel. 92-52.

Na mariborskem kolodvoru sta bila aretirana avstrijska železničarja, ker sta hotela vtihotapiti v Avstrijo velike količine popra in raznih živil. Kg popra je v Avstriji skoraj za 40 din dražji ko v Jugoslaviji.

Tržna perečila

Svetovni žitni trg

Zaradi vesti o slabi žetvi v Argentini se je dvignila cena pšenice v Chicagu na 94 in pol centa. Argentinska žetev se ceni na 210 do 240 milijonov bušljev. Prodaja pšenice za konsum je na čezmorskih trgih še vedno omejena. Pšenico kupujejo skoraj izključno samo države, ki jo potrebujejo za prehrano prebivalstva.

Kanadska žetev pšenice je dala letos samo 188 milijonov bušljev proti 230 milijonom bušljev lani. Za domači konsum potrebuje Kanada okoli 100 milijonov bušljev ter bo imela skupno z lanskimi zalogami za izvoz okoli 120 milijonov bušljev. Zelo dobra je bila letos žetev pšenice v Rusiji, ki tudi že pridno izvažata pšenico.

Na evropskem trgu je cena pšenice precej stabilna. Prizad je že trikrat znižal ceno pšenice, a je ta še vedno mnogo nad svetovno pariteto. To zlasti težko občuti Slovenija, ki mora zaradi drage pšenice prav znatno prispevati k blagostanju žitnorodnih krajev. Na Madžarskem se je pšenica pocenila za 25 stotink pri kg.

Na dunajski borzi pa je nasprotno cena pšenice narasla za 25 grošev. Največ se je na dunajskem trgu prodalo madžarske pšenice, dočim se je romunske prodalo zelo malo.

Trgovina s purani je na Hrvatskem zelo oživela. V Ivaničgradu se prodajajo purani po 9 din kg. Pričakujejo pa, da se bo cena znatno dvignila, ker je za purane znatno povpraševanje.

Na zadnjem dunajskem sejmu so se prodajali pršutarji po 126 do 170 šilinga, špeharji pa po 133 do 163 šilinga za kg žive teže.

Po kajenju žvečite

WRIGLEY gumi

(Citaj: Rigli)

pa Vam bo naslednja cigareta še boljše prijala

Omoti po din 1- in 2- in 5-

WRIGLEY

THE FAVORITE OF HOLLYWOOD

Gumi za žvečenje po vsaki jedi.

Zahtevajte samo original Wrigley

Generalno zastopstvo in skladišče:

Agentura Ozmo, Zagreb.

Vlaška 72a, tel. 52-80.

Pršutarji so se pocenili za 5 do 10 grošev, dočim so se madžarske svinje z veleposostev podražile za 1, vse druge pa za 3 do 4 groše.

Najemnina za žitne vreče znaša po uzancih novosadske trgovine z žitom za prvih deset dni 1'20 din za vrečo, nato pa 60 par za vsak teden. Vreče so posojajo za najmanj deset dni. Če se vreče vrnejo v treh dneh, potem se ne plača nobena posojnina. Če se zadržijo vreče več ko 3 mesece, se smatrajo vreče za prodane.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 27. novembra, 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovor s poslušalci — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Slovenske žene kot književnice in novinarke (Zora Stanojević-Priseker) — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Pisan večer vesele deteljice (vodj g. Jože Zupan) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 28. novembra, 8.00: Prenos slovenskega bogoslužja iz mestne dekanije cerkve v Kočevju — 8.40: Vsrski govor (gosp. prior Učak) — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Angleške pesmi in skladbe (plošče) — 10.00: Koncert radijskega orkestra — 11.00: Prenos iz Otroškega vrta in I. razreda osnovne šole Marijinega doma v Kočevju — 12.00: Plošče — 13.00: Čas, vreme, spored — 13.15: Nastop učencev ljudske šole v Kočevju — 16.00: Gospodarstvo na Kočevskem — 16.30: Tamburaški zbor (prenos iz Kočevja) — 17.00: Veda v službi mlekarstva (ing. Josip Šabec) — 17.30: Nastop dijakinj in dijakov drž. realne gimnazije v Kočevju — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Srbska kraljica Jelena Anžuvinska — 20.00: Prenos nastopa slepe mladine iz zavoda v Kočevju — 20.45: Angleški skladatelji (plošče) — 21.15: Orgelski koncert iz mestne dekanije cerkve v Kočevju — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Malo za šalo (Kočevski lovci in kmečka godba).

Ponedeljek, dne 29. novembra, 12.00: Slavnosti možje (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.15: Jože Zamovnik gode sam na 6 glasbilih, vmes plošče — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravstvena ura: Priprava ali vzgoja za družino (dr. Anton Brečelj) — 18.20: Domači napravi (plošče) — 18.40: Kulturna kronika: Črnogrob (msgr. Viktor Steska)

Kvalitetno blago za zimske suknje in obleke nudi ugodno

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta 7

Izgotovljena oblačila za vsak čas in vsako priliko

„Slavija“ Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodska ulica 12, telefon števil. 2176, 2276.

Podružnice: **Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split**

Cenjenim trgovcem se priporoča

DOLENC JOSIP, TRGOVINA S KRZKOM IN DELAVNICA, LJUBLJANA

Barvanje in strojenje vseh kož

Sv. Petra c. 19 - Tel. 22-62

Kolesa in motorna kolesa na drobno in debelo

Splojna trgovska d. z o. z.

Tyrševa cesta števil. 36 — Dvořakova ulica števil. 3

Zalogo sukna,

kamgarna, volnenega in svilenega blaga od najfinejše do najcenejše vrste priporoča

tvrdka Lenassi & Gerkman

Ljubljana, Stritarjeva ulica
Ustanovljena leta 1908

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journala, šolske zvezke, made odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

PRAH ADOLF

tovarna volnenih in bombažnih tkanin
KRANJ

Oxford Molinos Lincermolino Modri gradl Lincergradl i. dr.
izključno domače podjetje

Za nakup zimskega perila, trikotaž, pletenin, nogavic, rokavic, snežk, galoš, domačih čevljev, dežnikov in **lepih, praktičnih Miklavževih daril** se cenil. občinstvu toplo priporoča tvrdka

F. M. Schmitt

Pred škofijo 2 **Ljubljana** Lingarjeva 4

Ogled blaga v trgovini je brezobvezen!

ZA ZIMO

krasne modne novosti za zim. suknje, plašče, obleke itd. ter

MANUFAKTURO

vseh vrst v ogromni izbiri kvalitetno blago kupite

v manufaktorni trgovini

NOVAK

Ljubljana, Kongresni trg 15
pri nunski cerkvi

MAVER ANTON

mizarstvo, stanovanjske opreme
Maribor, Koroška cesta 46
vhod iz Vrtno in Smetanove ulice
izdeluje pohištvo od preprostega do najfinejšega sloga po zmernih cenah z dolgotrajnim jamstvom

ANTON BIRKE

Ljubljana

Mestni trg št. 9
Telefon 24-56

Glavno zastopstvo:

ZERDIK-APARATOV KÖRTING-PHONOLA

Tehnični predmeti, akumulatorji, pisalni stroji, popravilnica koles in sestavni deli

Francišškanska ulica 3

Vse vrste manufakturnega blaga v veliki izbiri in nizkih cenah priporoča

Janko Češnik

Lingarjeva ulica št. 1

Velecenjenim odjemalcem se priporoča veletrgovina s papirjem

M. TIČAR

in jim nudi vse pisarniške potrebščine po najnižjih cenah

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 1
in Sv. Petra cesta 26

Pri nakupu vsakovrstnega manufakturnega blaga posebno priporočamo znano veletrgovino

R. Miklauc

„Pri Škofu“, Ljubljana

Lingarjeva ulica 3
Pred Skofijo 3

Solidna postrežba in ugodne cene!
Engros oddelak v I. nadstropju
Ustanovljeno leta 1869.

KAVARNA VESEL

v Vzajemni palači
Ljubljana, Miklošičeva cesta
priporoča svojim cenj. gostom

„Ekspress kavo“

kakor tudi pristno domače vino ter narezke in pecivo

Duševni delavec

rabi Rogaško statino, ki ga obvaruje pred škodljivimi posledicami mnogega sedenja.

Rogaška mineralna voda

Specialna zaloga posteljnine, n. pr.: prešite odeje, klotaste, polnjene s fino vato od din 125—, brokat od din 180—, svilene v vseh barvah od 270—, volnene in flanelaste odeje, največja izbira gradlna za modroce, krasna in velika izbira blaga za različne zastore in posteljna pregrinjala, tepihe, predposteljnike, kokosove tekače, izgotovljene plimoje in pernice, perje in puh itd. nudi po najnižjih cenah nova trgovina

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 30

Pri večjih odjemih poseben popust!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Kljub znatni podražitvi papirja dobite vse vrste poslovnih knjig: journala, štrace, blagajniške knjige, saldakonte itd. še vedno po prejšnjih cenah

A. Janežič Ljubljana
Florjanska ulica 14
Telefon števil. 32-20
Knjigoveznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov. Na debelo in na drobno! Izvršujemo vsa knjigoveška dela po najnižjih konkurenčnih cenah

Priporoča se najmoderneje urejena

KAVARNA

»Merkur«

CELJE

Na razpolago so vsi tu- in inozemski časopisi
Dvakrat na teden koncert
Zlasti prikladna za trgovske poornike

in drugo cenj. občinstvo. Postrežba dobra in točna! **LEBIČ**, kavarnar

ANT. KRISPER

LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Pletenine trikotaža
damsko perilo
moško perilo
nogavice
rokavice

ovratnike
samoveznice
toaletne potrebščine
otroške igračke
čevlje vseh vrst
po najnižjih cenah

Na debelo!

Oglasi v „Trgovskem listu“ imajo uspeh!